VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 91)**

z dnia 24 lipca 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 91)

24 lipca 2013 r.

Komisja Spraw Zagranicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Grzegorza Schetyny (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– rozpatrzenie zawiadomienia Prezesa Rady Ministrów o zamiarze przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do ratyfikacji, bez zgody wyrażonej w ustawie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Mongolii o współpracy w dziedzinie obronności (druk nr 1563),

– informacja ministra spraw zagranicznych na temat stosunków polsko-litewskich.

W posiedzeniu udział wzięli: **Artur Nowak-Far** oraz **Henryka Mościcka-Dendys** podsekretarze stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Łukasz Andrzejczyk** i **Piotr Babiński** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Przemysław Sadłoń** i **Piotr Świat**- legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dzień dobry. Witam serdecznie panie posłanki i panów posłów. Otwieram posiedzenie Komisji. Witam panią minister Mościcką-Dendys oraz pana ministra Nowaka-Fara.

Porządek dzienny przewiduje trzy punkty. Jest prośba, żeby w pkt 1 rozpatrzyć zawiadomienie Prezesa Rady Ministrów o zamiarze przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do ratyfikacji, bez zgody wyrażonej w ustawie Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Mongolii o współpracy w dziedzinie obronności (druk nr 1563). W pkt 2 rozpatrzylibyśmy informację MSZ o stosunkach polsko-litewskich.

Marszałek Sejmu na podstawie art. 118 ust. 2 Regulaminu Sejmu skierowała zawiadomienie z druku nr 1563 do Komisji celem zajęcia stanowiska co do zasadności wybranego przez Radę Ministrów trybu ratyfikacji. W opinii BAS uznaje się tryb ratyfikacji za właściwy. Czy pan minister chce zabrać głos w tej sprawie?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Artur Nowak-Far:

Nie, dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Stwierdzam, że w terminie wyznaczonym przez marszałka Sejmu, tj. do dnia 23 lipca, nikt z posłów nie zgłosił zastrzeżeń co do trybu ratyfikacji. Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Ze strony Biura nie ma uwag.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Nie ma uwag ze strony Biura.

Proponuję, żeby Komisja przyjęła sprawozdanie o niezgłaszaniu zastrzeżeń. Kto jest za przyjęciem tego sprawozdania? (11) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (1)

Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie o niezgłaszaniu zastrzeżeń do druku nr 1563.

Przechodzimy do pkt 2. Uprzejmie proszę panią minister o informację na temat stosunków polsko-litewskich.

Podsekretarz stanu w MSZ Henryka Mościcka-Dendys:

Dziękuję bardzo. Jeśli państwo pozwolicie, zacznę od krótkiego wprowadzenia na temat tego, co się obecnie dzieje w relacjach polsko-litewskich. Później chętnie odpowiem na wszelkie państwa pytania. Postaram się swoje wprowadzenie podzielić na trzy części dotyczące: relacji *stricte* bilateralnych, w tym kwestii ochrony mniejszości polskiej na Litwie, kwestii gospodarczych (Polska jest bardzo aktywnym inwestorem na Litwie i relacje gospodarcze mają dla nas fundamentalne znaczenie). W trzeciej części chciałabym powiedzieć, jak wygląda przewodnictwo Litwy w Radzie Unii Europejskiej. Litwa od 1 lipca br. sprawuje prezydencję i wśród jej priorytetów znalazły się kwestie, które również dla Polski są niezwykle istotne. Pozwolę sobie chwilę o nich powiedzieć, zwracając uwagę zwłaszcza na wątki dotyczące wschodniego sąsiedztwa.

Jak państwo wiedzą, w zeszłym roku odbyły się na Litwie wybory parlamentarne, w efekcie których zmieniła się koalicja rządząca. Sprawujący obecnie władzę socjaldemokraci są w koalicji z Akcją Wyborczą Polaków na Litwie. To zasadniczo zmienia postrzeganie pewnych kwestii, również relacji polsko-litewskich. Po serii spotkań, które odbyły się na początku bieżącego roku zarówno na poziomie szefów rządów, jak i na poziomie ministrów spraw zagranicznych oczekujemy na realizację przez rząd Algirdasa Butkevičiusa zobowiązań dotyczących praw mniejszości polskiej na Litwie podjętych w czasie kampanii wyborczej i powtórzonych w trakcie lutowych wizyt, o których wspominałam.

W dniu 7 czerwca w Warszawie spotkali się koordynatorzy ds. współpracy polsko-litewskiej. Było to kolejne spotkanie służące temu, by podsumować, w którym miejscu się znajdujemy, jeśli chodzi o realizację pewnych oczekiwań mniejszości polskiej na Litwie. Katalog spraw, które pozostają niezałatwione, jest stały od momentu podpisania w 1994 r. traktatu polsko-litewskiego. Dotyczy czterech bloków zagadnień: pisowni imion i nazwisk, nazw topograficznych, szkolnictwa oraz zwrotu ziemi. Te kwestie obecnie w dialogu polsko-litewskim, ale też w ramach wewnętrznej debaty na Litwie, znajdują się w bardzo różnym stadium realizacji. Mamy nadzieję, że obecność polskiej mniejszości w koalicji rządzącej będzie wpływała na postęp w realizacji tych najbardziej problematycznych kwestii.

Na Litwie mamy do czynienia z odmienną retoryką ośrodków władzy, zwłaszcza jeśli chodzi o rząd i urząd prezydenta. W naszych relacjach musimy brać pod uwagę to, że strona litewska nie mówi w tych kwestiach jednym głosem.

Gdy chodzi o współpracę gospodarczą, dane są nadal imponujące. Polska zajmuje jedno z pierwszych miejsc, jeśli chodzi o inwestycje na Litwie. Są tam obecne liczne polskie podmioty gospodarcze. Największa jest inwestycja spółki Orlen w Możejkach. Orlen jest obecnie największym płatnikiem do budżetu litewskiego z tytułu podatków. Inne podmioty obecne na Litwie to spółki sektora naftowego, duże podmioty ubezpieczeniowe i coraz większa grupa małych i średnich przedsiębiorstw w bardzo różnych sektorach. Wymiar współpracy gospodarczej układa się bardzo dobrze i ma istotne znaczenie. Liczymy, że współpraca gospodarcza w znacznym stopniu wpłynie na atmosferę postrzegania się nawzajem obu krajów. Jak państwo doskonale zdają sobie sprawę, na Litwie nadal obecne są nastroje, które delikatnie można by określić jako antypolskie.

Trzeci katalog spraw, o których chciałabym powiedzieć, dotyczy litewskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Kwestie te są o tyle istotne z naszego punktu widzenia, że Litwa jest jednym z państw Europy Środkowowschodniej, które po raz pierwszy sprawuje przewodnictwo w radzie UE. To jest nie tylko duże wyzwanie w sensie merytorycznym, ale również logistyczne. Trzymamy kciuki za naszych litewskich partnerów. Wśród priorytetów prezydencji litewskiej znalazły się trzy bloki zagadnień. Pierwszy strona litewska określiła mianem Europy wiarygodnej. Ten blok tematyczny dotyczy głównie sytuacji gospodarczej i finansowej oraz wychodzenia z kryzysu. Litwini zakładają w trakcie ich przewodnictwa możliwe będzie podjęcie zasadniczych decyzji dotyczących rozwoju unii bankowej, ale też postęp w przyjmowaniu aktów prawnych związanych z reformą rynków finansowych.

Drugi priorytet został określony jako Europa rosnąca. Został oparty na strategii gospodarczej „Europa 2020”. Odnosi się do kwestii wspólnego rynku oraz implementacji paktu na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Strona litewska kładzie duży nacisk w tym bloku zagadnień na rozwój wspólnego rynku. Ten temat jest również nam bliski.

Europa otwarta to trzeci blok tematyczny. Najważniejsza kwestia, istotna również z polskiego punktu widzenia, to wzmocnienie współpracy z partnerami ze Wschodu. Jak państwo wiecie, w listopadzie br. w Wilnie odbędzie się trzeci szczyt Partnerstwa Wschodniego, do którego zwłaszcza kraje naszego regionu podchodzą niezwykle ambitnie, oczekując, że podczas szczytu możliwe będzie podpisanie umowy DCFTA z Ukrainą oraz parafowanie umów z pozostałymi krajami, które obecnie negocjują podobne porozumienia z UE.

Pozostałe bloki zagadnień, które strona litewska wpisuje w hasło Europy otwartej, to inteligentne zarządzanie granicami zewnętrznymi oraz rozszerzenie Unii Europejskiej. Zwłaszcza w kontekście Bałkanów Zachodnich mamy nadzieję, że na grudniowym posiedzeniu Rady Europejskiej w tej sprawie uda się podjąć jakieś decyzje. Odrębnym tematem jest wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa. Strona litewska, jak każda prezydencja w Radzie po wejściu Traktatu z Lizbony będzie współpracować z wysoką przedstawiciel i z europejską służbą działań zewnętrznych.

Jeśli państwo pozwolą, na tym zakończę. Chętnie odpowiem na wszystkie pytania. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję bardzo. Otwieram debatę. Czy są pytania? Bardzo proszę, pan poseł Gałażewski.

Poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Dziękuję bardzo. Pani minister skupiła się na szczegółowym przedstawieniu priorytetów litewskiej prezydencji. Jutro mamy wspólne posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji do Spraw Unii Europejskiej, na którym będziemy dokładniej omawiać tę tematykę.

Na Litwie, jak w wielu innych krajach UE, są dwa ośrodki kreujące politykę zagraniczną – pani prezydent i rząd. Który z tych ośrodków wpływa zasadniczo na politykę zagraniczną Litwy? Pani prezydent określiła swego czasu ministra spraw zagranicznych jako urzędnika, który nie ma prawa głosu. Rozumiemy różnice polityczne pomiędzy rządem a panią prezydent, ale rywalizacja na potrzeby wewnętrzne z pewnością wpływa na politykę. Od którego z tych ośrodków w większym stopniu zależą dobre relacje z Polską – od pani prezydent czy od rządu?

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Czy są jeszcze pytania? Pan przewodniczący Waszczykowski.

Poseł Witold Waszczykowski (PiS):

Dziękuję. Notatka, którą otrzymaliśmy, jasno definiuje problemy występujące pomiędzy Polską a Litwą. Ocenia, że stosunki są napięte i trudne. Jednocześnie stwierdza się, że polski rząd aktywnie zabiega o rozwiązanie problemów Polaków na Litwie. Chciałbym poprosić o wyjaśnienie, jakie konkretnie kroki są podejmowane.

Wspominają państwo, że Polska i Litwa współpracują ze sobą w takich dziedzinach jak polityka bezpieczeństwa. Pragnę zapytać o wspólne stanowisko Polski i Litwy w tym obszarze. Jak Litwini traktują naszą współpracę w ramach Trójkąta Królewieckiego? Jak traktują nasze podejście do Białorusi? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Pan poseł Szczerski, bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Szczerski (PiS):

Dziękuję bardzo. Chciałbym zapytać panią minister o kwestię zasadniczą. Jaka jest strategia Polski wobec państwa litewskiego? Mieliśmy okres, kiedy minister Sikorski dokonał zmiany w polskiej polityce wobec Litwy na bardzo asertywną. Jego wypowiedzi na temat Litwy były na granicy arogancji. W początkowym okresie rządów obecnej koalicji zerwaliśmy sojusze z Litwą na poziomie unijnym. Dotyczyły one m.in. obrony

litewskich interesów wobec Rosji. Był to okres ostrej polityki wobec Litwy. Czy obecnie rząd wycofuje się z tej polityki? Na czym polega ta różnica?

W stosunkach polsko-ukraińskich pojawił się problem użycia słowa „ludobójstwo" w uchwale dotyczącej zbrodni wołyńskiej. Argumentowano wówczas, że nie można obrażać Ukrainy, że to państwo jest na drodze do Unii Europejskiej, więc musimy złagodzić nasze stanowisko, żeby uniknąć zadrażnień w naszych relacjach. Jeśli chodzi o Litwę, pan minister Sikorski był głównym sprawcą ze strony polskiej zaostrzenia języka i uczynienia relacji bardzo napiętymi. Ta inicjatywa wyszła ze strony polskiej wkrótce po zmianie rządów w 2007 r.

Jaka obecnie jest strategia rządu wobec Litwy? Jesteśmy koncyliacyjni czy nadal utrzymujemy konfrontacyjny kurs? Jaka dziś jest koncepcja relacji polsko-litewskich wobec obiektywnych problemów, jakie występują w relacjach z tym partnerem?

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję. Czy są jeszcze pytania? Nie ma więcej pytań, zatem proszę panią minister o udzielenie odpowiedzi.

Podsekretarz stanu w MSZ Henryka Mościcka-Dendys:

Dziękuję bardzo panom posłom za pytania. Pozwolę sobie zacząć od ostatniego pytania pana posła Szczerskiego, bo ono pozwoli mi naświetlić szerszej sytuację i następnie przejść do szczegółowych tematów.

Jaka jest strategia Polski wobec Litwy i czy rząd wycofuje się z asertywnej linii? Zaczęłam swoją wypowiedź od poinformowania państwa, że od jesieni mamy na Litwie nowy gabinet, który wykazuje znacznie większą otwartość na dialog ze stroną polską niż czynił to gabinet premiera Kubiliusa. Gabinet premiera Kubiliusa i konserwatyści bardzo chętnie używali tematyki mniejszościowej – i to nie tylko w aspekcie mniejszości polskiej – do potyczek, które miały charakter *stricte* wewnętrzny. Nie doświadczamy tego w żadnym stopniu ze strony gabinetu premiera Algirdasa. Co więcej, premier Butkevičius jest konstruktywny w postawie wobec grupy polskiej i zapowiada, że Polacy na Litwie mają prawo oczekiwać rozwiązania swoich problemów.

Był szereg zapowiedzi dotyczących konstruktywnego podejścia do tematów, które są problematyczne, począwszy od tego, żeby przedyskutować przywrócenie ustawy o mniejszościach narodowych. Jak państwo wiedzą, w okresie rządów premiera Kubiliusa przestała obowiązywać ustawa o mniejszościach narodowych na Litwie, a nowej nie uchwalono. Dopiero dzięki dojściu do władzy nowych sił politycznych można liczyć na bardziej konstruktywny dialog w tej sprawie. Co więcej, poszczególne tematy, o których dyskutujemy już bez większych sukcesów od prawie 20 lat, takie jak kwestia pisowni imion i nazwisk, są przedmiotem prac grup roboczych. Podobnie rzecz się ma z egzaminami maturalnymi. Dostrzegamy postęp, którego wcześniej nie było.

To jest odpowiedź na zmianę kursu. Wcześniej nie mieliśmy powodów, żeby wykazywać większą koncyliacyjność, ponieważ partner nie chciał z nami dyskutować w sposób konstruktywny.

W jakich dziedzinach współpracujemy i jak Polska postrzega politykę Litwy wobec Białorusi? Jak Litwa postrzega naszą politykę? Litwa jest znacznie bardziej aktywnym aktorem, jeśli chodzi o politykę wobec Białorusi. Zwłaszcza pani prezydent Grybauskaitė próbowała być, bez większych efektów, niezwykle aktywnym aktorem, jeśli chodzi o otwarcie polityki białoruskiej na Europę. Faktem jest, że Litwa ma znaczące interesy gospodarcze na tym obszarze. Współpraca głównie na tym się zasadza.

Jeśli chodzi o politykę bezpieczeństwa, najważniejszym tematem, który łączy Polskę i państwa bałtyckie, jest misja *air policing*. To jest najbardziej konstruktywny przejaw współpracy na forum NATO. Misja przyczynia się do realizacji zasady jednolitego poziomu bezpieczeństwa państw Sojuszu, zwłaszcza państw nowoprzyjętych w Europie Środkowowschodniej. Polska już kilkakrotnie pełniła tę misję. Planujemy udział w kolejnej w 2014 r.

Jeśli chodzi o rywalizację ośrodków władzy w polityce zagranicznej, podzielamy ocenę, że taka rywalizacja się uwidacznia. Trudno nam to oceniać. Jest to specyfika każdego porządku konstytucyjnego. Niewątpliwie pani prezydent Grybauskaitė jest bardzo

aktywnym graczem na forum międzynarodowym. W sprawach dotyczących Polaków na Litwie prezentuje znacznie bardziej konserwatywne podejście niż obecny rząd, zatem spodziewamy się, że będzie dochodziło do pewnych napięć. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję. Pan przewodniczący Waszczykowski.

Poseł Witold Waszczykowski (PiS):

Zadaliśmy konkretne pytanie, jaka jest polska strategia i jak realizowana będzie zapowiedź aktywnych zabiegów ze strony polskiej na rzecz rozwiązania problemów polskiej mniejszości. Poprosimy o przedstawienie nam tej informacji. Wiemy, że nastąpiła zmiana na Litwie, co przyczyniło się do poprawy atmosfery relacji. Interesują nas polskie zabiegi oraz kwestia, jak Litwini oceniają polską politykę, zwłaszcza zbliżenie z Rosją i Trójkąt Królewiecki. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Pan poseł Szczerski, bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Szczerski (PiS):

Dziękuję. Nawiążę do tego samego wątku, gdyż wypowiedź pani minister nieco mnie zaniepokoiła. Jeśli prawdą jest, że nasza polityka jest pochodną kształtu gabinetu na Litwie, to znaczy, że Polska nie ma żadnej strategii. Myślałem, że pan minister Sikorski miał pomysł na prowadzenie polityki wobec Litwy, na stworzenie Trójkąta Królewieckiego, który niepokoi Litwinów, na zmianę priorytetów polskiej polityki wschodniej. Wobec Litwy stosowaliśmy dużo ostrzejszą politykę niż wobec jakiegokolwiek innego partnera na Wschodzie. Myślałem, że za tym krył się jakiś pomysł. Tymczasem okazuje się, że nasza polityka jest kształtowana przez okoliczności w państwie partnerskim.

Proszę zatem panią minister o wyjaśnienie, na czym polegał pomysł najbardziej asertywnej polityki zagranicznej RP. Wobec żadnego z naszych sąsiadów nie prowadziliśmy takiej polityki. To musiało z czegoś wynikać, a nie tylko z kształtu poprzedniego rządu na Litwie.

Drugie pytanie szczegółowe – jak wykorzystano do dialogu polsko-litewskiego ostatnią wizytę pani prezydent Litwy w Polsce w związku z kolejną rocznicą tragicznego wypadku lotników litewskich w Pszczelniku koło Myśliborza? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Pan poseł Gałażewski.

Poseł Andrzej Gałażewski (PO):

Pozwolę sobie nie zgodzić się z przedmówcą, który twierdzi, że politykę należy uprawiać bez względu na to, kim jest partner. Jeśli zmienia się partner, zmieniają się warunki prowadzenia polityki. Biorąc to pod uwagę, mam następujące pytanie. Jaka jest polityka pani prezydent wobec Polski? Kiedy zbliżał się okres prezydencji Litwy w Radzie UE, pani prezydent współpracowała przede wszystkim z Danią w przygotowaniach Litwy do objęcia tej funkcji. Polska jest znacznie bliżej, jednak pani prezydent nie wyrażała woli współpracy w tym zakresie.

Czy możemy liczyć na to, że zainteresowanie pani prezydent Litwy Polską jest podobne jak zainteresowanie Polski Litwą?

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Pani poseł Arciszewska-Mielewczyk.

Poseł Dorota Arciszewska-Mielewczyk (PiS):

Dziękuję. Po pierwsze, chciałabym po raz kolejny wyrazić ubolewanie, że pan minister, choć uczestniczył w głosowaniach, nie zaszczycił nas swoją obecnością. Przykro skonstatować, że nasze monity i prośby nic nie wskórały. Odbieram to jako arogancję ze strony pana ministra.

Mam pytanie do pani minister. Znana jest moja krytyczna opinia i w kwestii podziału środków dla Polonii, i nieudolności przy rozstrzyganiu wniosków, które napływają do MSZ. Dlaczego od dwch lat wstrzymane są inwestycje budowlane i remontowe

w szkołach polskich na Litwie? Wiem, że będzie odbywał się dodatkowy konkurs, ale niestety w wersji podstawowej. W pierwotnym konkursie nie uwzględniliście państwo funduszy na ten cel. Konkurs dodatkowy ma zostać rozstrzygnięty. Problem był zgłaszany przez Polską Macierz Szkolną i Akcję Wyborczą Polaków na Litwie. Nawet jeśli państwo rozstrzygniecie konkurs do końca lipca, musicie mieć świadomość, że zanim umowy zostaną podpisane i odbędą się przetargi, nie będzie możliwości przeprowadzenia prac remontowych w tym roku. Można to było zrobić w pierwotnej wersji. W debacie sejmowej przewodniczący Komisji Łączności z Polakami za Granicą pan Adam Lipiński apelował do państwa, żeby przeznaczyć środki na ten cel. Szkoda, że nie myśleli państwo o tym, kiedy był czas po temu. Zwykle działania są opóźnione, a skutki są widoczne. Szkoda, że nie wyciągacie państwo wniosków.

Pytanie drugie – co z „Kurierem Wileńskim"? To jedyna codzienna gazeta na świecie dla Polaków. Panuje totalny chaos. Oczywiście mam wiedzę na temat dodatkowego konkursu, ale dlaczego tak nieudolnie przeprowadzają państwo te działania? Dlaczego, mimo naszych postulatów, z roku na rok nie następuje poprawa efektywności działania komisji konkursowej oraz korekta sposobu przyznawania środków? Nasze uwagi nie są aktem złośliwości, lecz próbą pomocy. Nie korzystacie państwo z tego i ubolewam nad tym faktem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję bardzo. Poseł Górski.

Poseł Artur Górski (PiS) – spoza składu Komisji:

Dziękuję bardzo. Chciałbym zapytać o kwestię współpracy przy budowie infrastruktury kolejowej. Niedawno litewskie media podały, że Litwa zintensyfikowała budowę linii Rail Baltica. Litwini chcą zakończyć realizację projektów do 2020 r. Przewiduje się, że te linie połączą Estonię, Łotwę i Litwę. „Kurier Wileński" wyraża obawę, że realizacja tego projektu po stronie polskiej przeciągnie się do 2030 r., ponieważ dotrzymanie niektórych terminów na polskim odcinku jest przewidziane w tej perspektywie finansowej. To by oznaczało, że będziemy opóźnieni w stosunku do Litwy w budowie szybkiej kolei, która w perspektywie połączyłaby także Warszawę i Wilno.

Czy polski rząd zamierza przyspieszyć realizację naszego odcinka Rail Baltica, aby do 2020 r. nastąpiło połączenie szybkiej kolei między polską a krajami nadbałtyckimi? Czy polski rząd zdaje sobie sprawę, jakie znaczenie może mieć to połączenie dla relacji międzypaństwowych polsko-litewskich i relacji gospodarczych? Takie połączenie spowoduje również intensyfikację kontaktów pomiędzy społeczeństwami. To rozwiązanie otworzy Polskę dla obywateli Litwy narodowości litewskiej, co powinno przyczynić się do zbliżenia naszych krajów i poprawy wzajemnych relacji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję. Bardzo proszę panią minister o odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MSZ Henryka Mościcka-Dendys:

Dziękuję. Rozpocznę od ostatniego pytania. Panie pośle, nie wiem skąd te dane. To właśnie strona litewska jest opóźniona w realizacji projektu Rail Baltica. Dodatkowo zwracam uwagę, że Rail Baltica nie biegnie przez Wilno, lecz Kowno. Projekt jest objęty obecną perspektywą finansową. Realizacja wszystkich odcinków na całej trasie jest przewidziana według planu zawartego w rozporządzeniu o priorytetowych projektach europejskich, który został przyjęty jakiś czas temu. Nie mam żadnych informacji na temat opóźnień po stronie polskie. Wydaje mi się, że to nie są prawdziwe informacje.

Jeśli chodzi o „Kurier Wileński" i dofinansowanie mediów na Litwie, to w 2012 r. na wszystkie projekty realizowane w ramach konkursu na Litwie, zarówno edukacyjne, medialne, jak i inne wydaliśmy 7,6 mln zł. W ramach konkursu na media wydaliśmy ponad 1 mln zł. „Kurier Wileński" otrzymał 450 tys. zł w ramach projektu „Polska włącz się" za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie". Obejmowało to druk, zakup papieru, przygotowanie materiałów do druku.

Z innych podmiotów medialnych, które uzyskały dofinansowanie w konkursie, należy wymienić „Magazyn Wileński", kwartalnik „Znad Willi", portal „Wilnoteka", radio

„Znad Willi" i zrzeszenie „Polski Ośrodek Informacji w Wilnie". Dodatkowo ambasada RP w Wilnie prowadzi projekty w tym zakresie. W ubiegłym roku 51 tys. zł zostało wydatkowane w ramach projektów placówkowych. W 2013 r. na projekty realizowane na Litwie przeznaczyliśmy 13 mln zł, z czego na projekty dotyczące mediów prawie 1 mln zł. W tej kwocie mieści się duże dofinansowanie „Kuriera Wileńskiego" oraz miesięcznika „Goniec Wileński". „Kurier Wileński" z tytułu 60-lecia otrzyma w tym roku dofinansowanie w ramach projektu placówkowego w wysokości 3 tys. euro.

Jeśli chodzi o szkoły, jest to temat stale obecny na naszej agendzie. Mamy świadomość tych trudności, ale one wynikają nie tylko ze sposobu realizacji konkursu czy terminarza jego rozstrzygania, lecz także z realiów współpracy ze szkołami. W tym celu nie wystarczy aktywność polskiego podmiotu. Każdorazowo potrzebna jest współpraca z samorządem na Litwie.

Jeśli chodzi o strategię wobec Litwy i działania podejmowane na rzecz ochrony polskiej mniejszości – wątek, który pobrzmiewał w pytaniach posła Szczerskiego i Waszczykowskiego, po pierwsze, chciałabym, żebyście rozdzielili panowie dwie dziedziny. Jeśli chodzi o współpracę z Litwą na forum UE czy innych organizacji międzynarodowych, to jest temat, który staramy się oddzielać od rzeczywistości stricte bilateralnej. Niestety, w sprawach mniejszości byliśmy uzależnieni od woli współpracy ze strony partnera, dlatego polityka wobec Litwy była tak ostra, zwłaszcza w ubiegłym roku. Wynikało to z niemożności zrealizowania żadnych postulatów grupy polskiej w dialogu bilateralnym. Z tego powodu wśród działań, które podejmowaliśmy bardzo intensywnie, było m. in. umiędzynarodowienie dyskusji o realizacji praw mniejszości polskiej na Litwie. Zaangażowaliśmy zarówno OBWE, jak i Radę Europy. Na forum Rady Europy mieliśmy w tej sprawie przez długi czas klincz. Dodatkowo były podejmowane interwencje na forum Parlamentu Europejskiego.

Z nowym rządem Litwy podjęliśmy ustalenie. Rozumiemy, że rząd potrzebuje czasu, żeby stopniowo zacząć rozwiązywać wszystkie kwestie. Takie jest uzgodnienie bilateralne między nami. Oczekujemy na działania rządu i liczymy na to, że uda się, zapewne jeszcze nie w okresie prezydencji Litwy w Radzie UE, ale tak szybko, jak to będzie możliwe rozwiązać te problemy. Spodziewamy się, że technicznie zostaną przygotowane pewne uzgodnienia, które będą następnie mogły być zaprezentowane parlamentowi.

W jaki sposób Litwa postrzega współpracę w tzw. Trójkącie Królewieckim oraz nasze relacje z Rosją? Zwracam państwa uwagę, że Litwa bardzo aktywnie współpracuje w sferze gospodarczej ze stroną rosyjską, np. w Okręgu Kaliningradzkim. Uzgodnienia dotyczące małego ruchu granicznego, który Polska zdecydowała się wprowadzić, musiały zyskać akceptację Litwy, bo zmiana rozporządzenia wymagała konsensu na forum Rady Unii Europejskiej. Litwini przyglądają się rezultatom tego otwarcia. Z dialogu eksperckiego, w którym uczestniczymy, wynika, że nasze doświadczenia są dla Litwinów zachęcające. Mamy nadzieję, że nadal będziemy konstruktywnie dyskutować o tych kwestiach.

Zwracam też państwa uwagę, że Polska bardzo aktywnie współpracuje z wszystkimi trzema państwami bałtyckimi, również w nowych forach współpracy regionalnej. Podczas polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej odbyło się pierwsze spotkanie ministrów spraw zagranicznych w nowym formacie: Grupa Wyszehradzka – państwa bałtyckie – państwa nordyckie, żeby dyskutować kwestie konkretnej współpracy między tymi krajami, począwszy od polityki bezpieczeństwa, poprzez współpracę w zakresie transportu, po infrastrukturę. Korytarz Północ – Południe ma sens tylko wówczas, gdy wszystkie strony będą w te kwestie zaangażowane. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję. Pan poseł Górski.

Poseł Artur Górski (PiS) – spoza składu Komisji:

Chciałbym wyjaśnić, że powołałem się na artykuł, który ukazał się w „Kurierze Wileńskim". Pierwsza sprawa dotyczy Rail Baltica. Litwa ma opóźnienia, ale wedle tego tekstu podpisała decyzje, zgodnie z którymi do 2020 r. będą zrealizowane odcinki przewidziane po stronie litewskiej. W przypadku strony polskiej realizacja tych projektów przewi-

dziana jest do 2030 r. Jeśli plany litewskie zostaną zrealizowane. A my nie przyspieszymy, to zostaniemy w tyle.

Druga kwestia, dotyczy ustosunkowania się rządu do pomysłu szybkiej kolei Warszawa – Wilno. Wydaje się, że takie połączenie byłoby bardzo potrzebne.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Poseł Pyzik, bardzo proszę.

Poseł Piotr Pyzik (PiS):

Dziękuję, panie marszałku. Pani minister była uprzejma wspomnieć o kwestiach oświatowych na Litwie. Chciałbym zapytać o wnioski oświatowe składane przez samorząd solecznicki. Na jakim etapie znajduje się ta sprawa? Chodzi oczywiście o inwestycje w oświacie.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Poseł Szczerski, bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Szczerski (PiS):

Powtórzę pytanie dotyczące upamiętnienia 80. rocznicy wypadku litewskich lotników na terytorium Polski. W jaki sposób wizyta pani prezydent Litwy została wykorzystana do dialogu polsko-litewskiego?

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Czy są jeszcze pytania? Poseł Arciszewska-Mielewczyk.

Poseł Dorota Arciszewska-Mielewczyk (PiS):

Pani minister, nie zapytałam o wszystkie fundusze na media czy wydawnictwa. Interesował mnie „Kurier Wileński", któremu dozuje się środki po każdorazowej interwencji. Mam nadzieję, że skuteczność interwencyjna zostanie utrzymana, a państwo będziecie mieć na uwadze to pismo.

Co do samorządów po stronie litewskiej, na które pani minister zrzuciła winę, warto podkreślić, że problem utrzymuje się od lat. Sytuacja wewnętrzna na Litwie ma wpływ na możliwość realizacji inwestycji, ale sprawność funkcjonowania komisji nijak się ma do samorządu litewskiego. Jeśli w pierwotnym konkursie nie rozstrzygają państwo wniosków, które środowiska polskie na Litwie składają, to tym samym przesuwacie ich realizację o rok. Taka jest rzeczywistość. Proszę nie zrzucać winy na inne podmioty. Po naszej stronie jest ewidentne zaniedbanie. Proszę o uczciwe spojrzenie na tę sprawę i skupienie się w przyszłości na problemie inwestycji w oświacie, jak czynił to Senat, któremu państwo zabraliście środki na ten cel.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję. Było to ostatnie pytanie, zatem poproszę panią minister o odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MSZ Henryka Mościcka-Dendys:

W odniesieniu do Rail Baltica mogę powtórzyć to, co powiedziałam. Przytoczone informacje nie mogą być prawdziwe. Na środki z kolejnej perspektywy finansowej nie można jeszcze podpisywać umów, gdyż nie ma rozporządzeń. Gdy zostaną wynegocjowane rozporządzenia, będzie mogło rozpocząć się planowanie. Wszystkie kraje, które będą objęte wsparciem w ramach polityki spójności, dopiero przygotowują się do dyskusji na temat tego, jak będzie wyglądało wydatkowanie w perspektywie 2014-2020.

Jeśli chodzi o rocznicę litewskiego wypadku lotniczego, w tym roku było to wydarzenie, które strona litewska przeprowadziła samodzielnie, bez udziału Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Pan prezydent został powiadomiony na dość późnym etapie. Wystosował list do pani prezydent Grybauskaitė. Nie było to wydarzenie bilateralne.

Jeśli chodzi o wnioski oświatowe i inwestycje w oświacie, z informacji, które mam przed sobą, wynika, że otrzymaliśmy wnioski 5 szkół opiewające na kwotę 2 mln zł. Mamy trudności administracyjne, stąd pewne przesunięcia. Nowy konkurs będzie ogłoszony lada moment. Litwa otrzymuje najwięcej środków z tej puli, bo aż 1/5. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję bardzo. Poseł Szczerski.

Poseł Krzysztof Szczerski (PiS):

Jestem zszokowany informacją, że 80. rocznica litewskiego wypadku lotniczego była obchodzona jednostronnie przez Litwę w Polsce. Pamiętam z moich czasów w MSZ, że traktowaliśmy to jako świetną okazję do tego, żeby przy grobie lotników litewskich prowadzić rozmowy polsko-litewskie. To dla nich ważny dzień i święto lotnictwa litewskiego. Jestem zszokowany, że wizyta prani prezydent Litwa i obchody rocznicowe odbywały się bez obecności MSZ.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję. Jeśli nie ma więcej pytań, stwierdzam, że Komisja Spraw Zagranicznych zapoznała się z informacją MSZ.

Przypominam, że o godz. 12.00 mamy wspólne posiedzenie z Komisją Spraw Wewnętrznych.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie.